

DEGERFORS KOMMUN

Medborgardialog

-

Kultur och utbildningsförvaltningen

2026-08-31

Presentation

- **Karl-Henrik Wickbom**, förvaltningschef/skolchef
Kultur- och utbildningsförvaltningen
- **Fredrik Larsson**, administrativ chef Kultur- och
utbildningsförvaltningen
- **Johanna Svärd (S)**, ordförande Kultur- och
utbildningsnämnden

Agenda

- Syfte
- Aktuellt läge
- Skolans förändringar (reformer)
- Dialog

Syfte

- En medborgardialog är ett forum mellan oss som jobbar i kommunen och människorna som bor där
- En medborgardialog är *inte* ett forum för omröstningar. Det är politikerna i nämnden som fattar de slutgiltiga besluten
- Syftet med dialogen är att vi ska kunna mötas kring olika frågor där politik och förvaltning har möjlighet att förklara hur vi arbetar och där kommuninvånarna har möjlighet att ställa frågor, ge synpunkter eller förslag/tips och idéer, eller uttrycka farhågor

Aktuellt läge

I vår förvaltning har vi ett stort fokus på

- Demografi och kostnadsanpassningar
- Reformers, implementera både nya och kommande reformer
- Skolstruktur och andra utredningar

Vår förra dialog

- Fokus på demografisk utveckling och struktur
- Skolans reformer nämndes kort
- Presentationen finns på kommunens hemsida under Framtida skolstruktur i Degerfors kommun

Framtida skolstruktur i Degerfors kommun

Förflyttning av elever vid svartå skola >

Medborgardialog 2026-04-13 >

Skolutredning 2025 >

Dagens dialog

- Fokus på skolans förändringar (reformer)
- Lagstiftning som gäller nu
- Lagstiftning som tillämpas år 2027 och framåt

Reformer för en stärkt kunskapsskola

- Bakgrund
 - Sjunkande kunskapsresultat
 - Ökad segregation och minskad likvärdighet
 - Utmaningar med trygghet och studiero
- Syfte
 - Reformerna syftar till att höja kunskapsresultaten, skapa mer ordning och studiero samt renodla skolans kunskapsuppdrag – och därigenom skapa förutsättningar för en stärkt kunskapsskola
- Mål
 - Målet är en likvärdig skola där alla elever får bättre förutsättningar att utvecklas och få möjlighet att gå vidare till högre utbildning och ett gott yrkesliv
 - En viktig utgångspunkt är en förändrad kunskapssyn där undervisning och lärande står i centrum. Mer tid ska läggas på att eleverna ska lära sig grunderna. Undervisningens syfte och metoder definieras tydligare

Hur ser förändringarna ut?

En förenklad bild

• Nuvarande regelverk

- Eleven "inhämtar och utvecklar" kunskap
- Undervisning anpassas till individuella elevers behov
- Kunskap är inget entydigt begrepp
- Brett innehåll, inkl analys och källkritik
- Kursplaner anger innehåll och kunskapskriterier; läraren äger "hur:et"
- Läraren är skyldig att vid behov erbjuda elever extra anpassningar i undervisningen

• Kommande regelverk

- Läraren ska "förmedla och förankra" kunskap
- Tydligare att undervisning sker i grupp
- Fokus på kunskap som är beständig
- Fokus på grundläggande kunskaper och färdigheter: läsa, skriva, räkna
- Kursplaner anger både vad och hur (konkretare och mer detaljerade mål och innehåll samt undervisningsstrategier)
- Elever får stöd i ordinarie undervisning. Stödundervisning ges de elever som behöver i svenska och matematik i särskild ordning

Hur tar vi oss hit och vilka skolformer berörs?

Reformer, reformer, reformer

Reformer – en överblick

Bestämda (som implementeras just nu)

- Planering och dimensionering
- GY25 ämnesbetyg
- Skolsäkerhets/brottsförebyggande
- Förändrad lärarutbildning
- Professionsprogram
- Skolbibliotek

Bestämda (som fr o m läsårsstart 2026)

- Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan
- Utökade registerkontroller inom skolväsendet
- Överlämnande av uppgifter mellan skolor i brottsförebyggande syfte
- Bättre förutsättningar för yrkesutbildning

Reformer – en överblick

- Bestämda samt tidslinje för ikraftträdande

2027

Tid för undervisnings-
uppdraget

Ökad insyn i fristående
skolor

Skärpta villkor för
friskolesektorn, del 1

2028

Förbättrat stöd i skolan

Legitimation och behörighet i den
tioåriga grundskolan

Nya läroplaner – för en stark
kunskapsskola

Ett likvärdigt betygssystem
2028-2031

På remiss eller bereds just nu

- En förbättrad elevhälsa
- Rektorsutredningen
- Skärpta villkor för friskolesektorn, del 2
- Nationell skolpengsnorm grundskola

Utredningar som pågår

- Komvux och sfi
- Förskola
- Speciallärar-
/specialpedagogutbildning
- Undantag skolplikt
- Motverka hedersrelaterat våld
- Nationell skolpengsnorm gymnasieskolan
- Gymnasieutredning

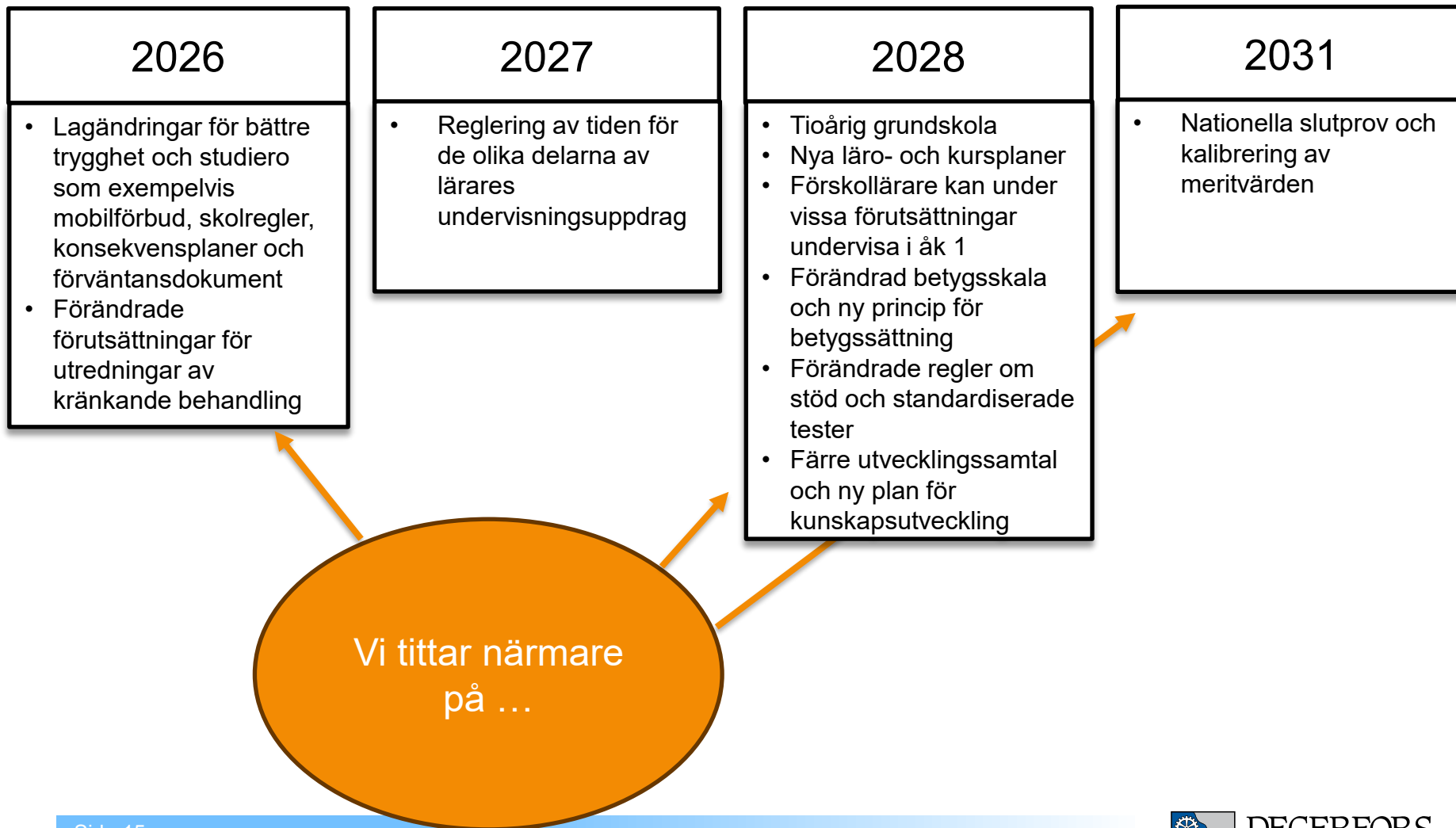
Förändringar för olika skolformer

Förändringar i skolformer	Nya inledande läroplansdelar	Justeringar läroplanerna	Ny årskurs 1	Nya kurs- och ämnesplaner	Förändrad betygsskala	Nationella slutprov och meritvärden	Lagförändringar för ökad trygghet och studiero	Reglering av lärares tid för undervisning, planering och efterarbete	Förändrade regler om stöd i skolan	Standardiserade tester	Yrkesprov
Förskola	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-
Grundskola	X	-	X	X	X	X	X	X	X	X	-
Anpassad grundskola	X	-	X	X	X	-	X	X	X	X	-
Sameskola	X	-	X	X	X	-	X	X	X	X	-
Specialskola	X	-	X	X	X	X	X	X	X	X	
Gymnasieskola	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X
Anpassad gymnasieskola	-	X	-	X	X	-	X	X	X	-	X
Komvux gymnasial nivå	-	X	-	-	X	X	X	X	X	-	X
Komvux anpassad gymnasial nivå	-	X	-	-	X	-	X	X	X	-	X
Komvux grundläggande nivå	-	X	-	-	-	-	X	X	X	-	-
Komvux anpassad grundläggande nivå	-	X	-	-	-	-	X	X	X	-	-

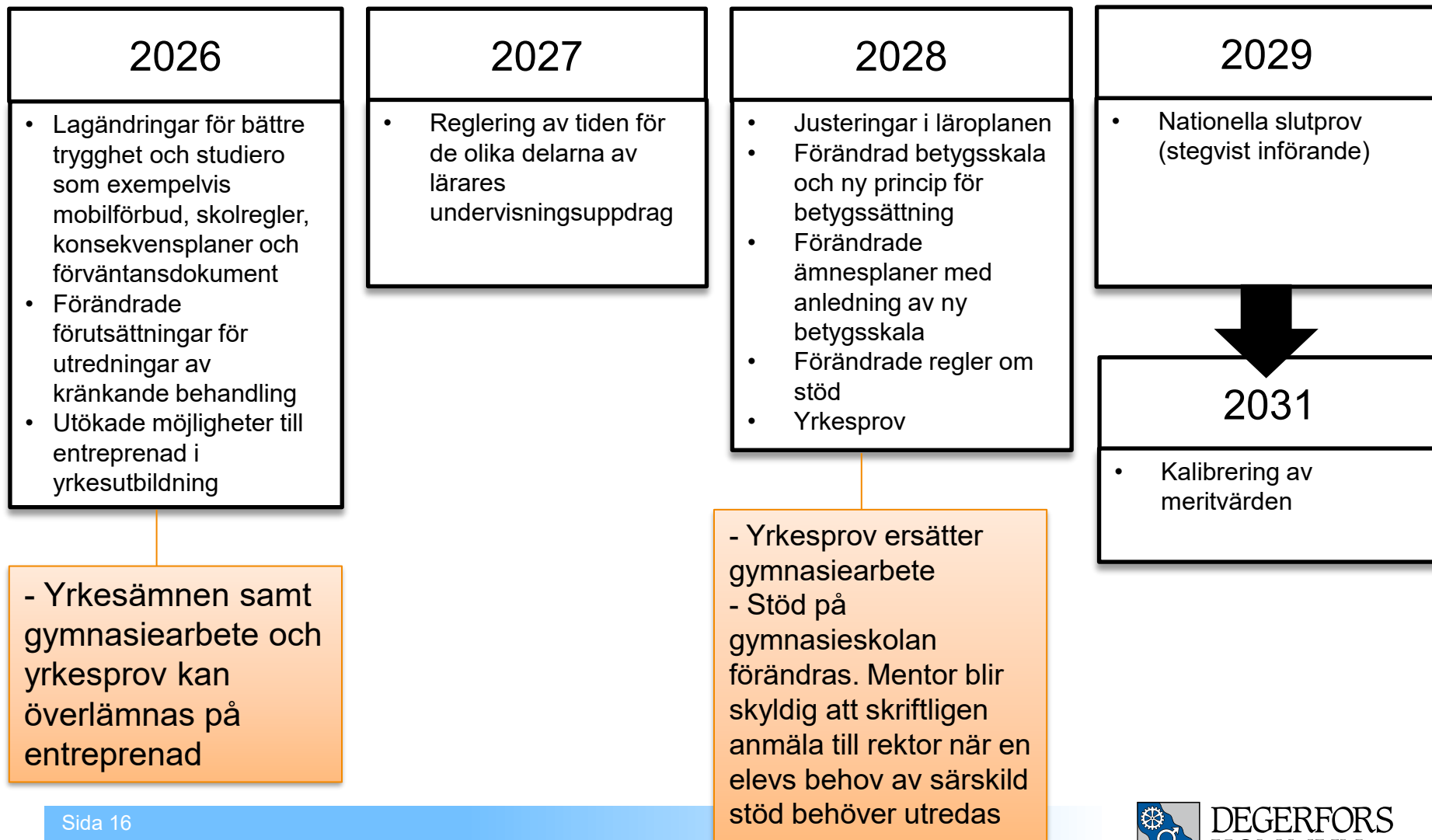
Förändringar för förskolan – en överblick

2025	2026	2027	2028
Revidering av Lpfö18	Förändrade förutsättningar för utredningar av kränkande behandling	Reglering av förskollärares tid för planering och uppföljning	- Justeringar i läroplanen - Skyldighet att lämna uppgifter vid övergång till skolan
- Fokus på språk och matematik - Slopade krav på digitala verktyg - Tydligare skrivelse för förskollärares pedagogiska ansvar	- Skärpt skyldighet att uppmärksamma kränkningar - Anmälningsskyldighet ersätts av informationsskyldighet - Utvidgat tillämpningsområde	- Gäller fr o m 1 juli 2027 - Gå från "Inhämta och utveckla kunskaper och värden" till "förmedla och förankra" - Läraren leder och bestämmer över undervisningen	Ny bestämmelse innebär att förskola (eller pedagogisk omsorg) måste lämna de uppgifter som behövs för att underlätta skolgången

Förändringar för grundskolan – en överblick

Förändringar för gymnasieskolan – en överblick

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (gäller från 1 aug 2026)

- Huvudman och rektors ansvar för trygghet och studiero förtydligas i skollagen. Huvudman = säkerställa. Rektor = bedriva arbetet. Upprätthållandet lyfts fram som viktigt
- **Utvisning ur undervisningslokal** = behöver ej föregås av "varning". Om ej lärare/handledare är närvarande i lokalen får annan personal vidta åtgärden. Dokumentationsplikten upphör (gäller även vid kvarsittning)
- **Mobilförbud**. Ska samlas in vid skoldagens början och återlämnas vid skoldagens slut. Undantag = EA eller SS samt om insamling och återlämning skulle medföra "betydande praktiska svårigheter"

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (gäller från 1 aug 2026)

- **Ordningsregler blir skolregler.**
- Skolreglerna ska även innehålla en plan för konsekvenser vid överträdelser av reglerna.
- Rektorn ska ansvara för att skolreglerna tas fram och besluta om dem.
- Skolreglerna ska förankras hos eleverna.
- Rektorn ska ansvara för att det på skolenheten finns gemensamma rutiner och förhållningssätt i arbetet med att upprätthålla skolreglerna.

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (gäller från 1 aug 2026)

- **Förväntansdokument** ska finnas på varje skolenhet
- Ska innehålla skolreglerna och skolenhetens gemensamma rutiner och förhållningssätt att upprätthålla skolreglerna.
- Ska även innehålla en ”påminnelse om vårdnadshavarnas ansvar enligt 6 kap. föräldrabalken”
- Får även innehålla annan information som är relevant för att förtydliga de ömsesidiga förväntningarna mellan skolan och eleverna respektive skolan och vårdnadshavarna.
- Eleverna och vårdnadshavarna ska informeras varje läsår om innehållet
- Rektor ansvarar för att förväntansdokumentet tas fram

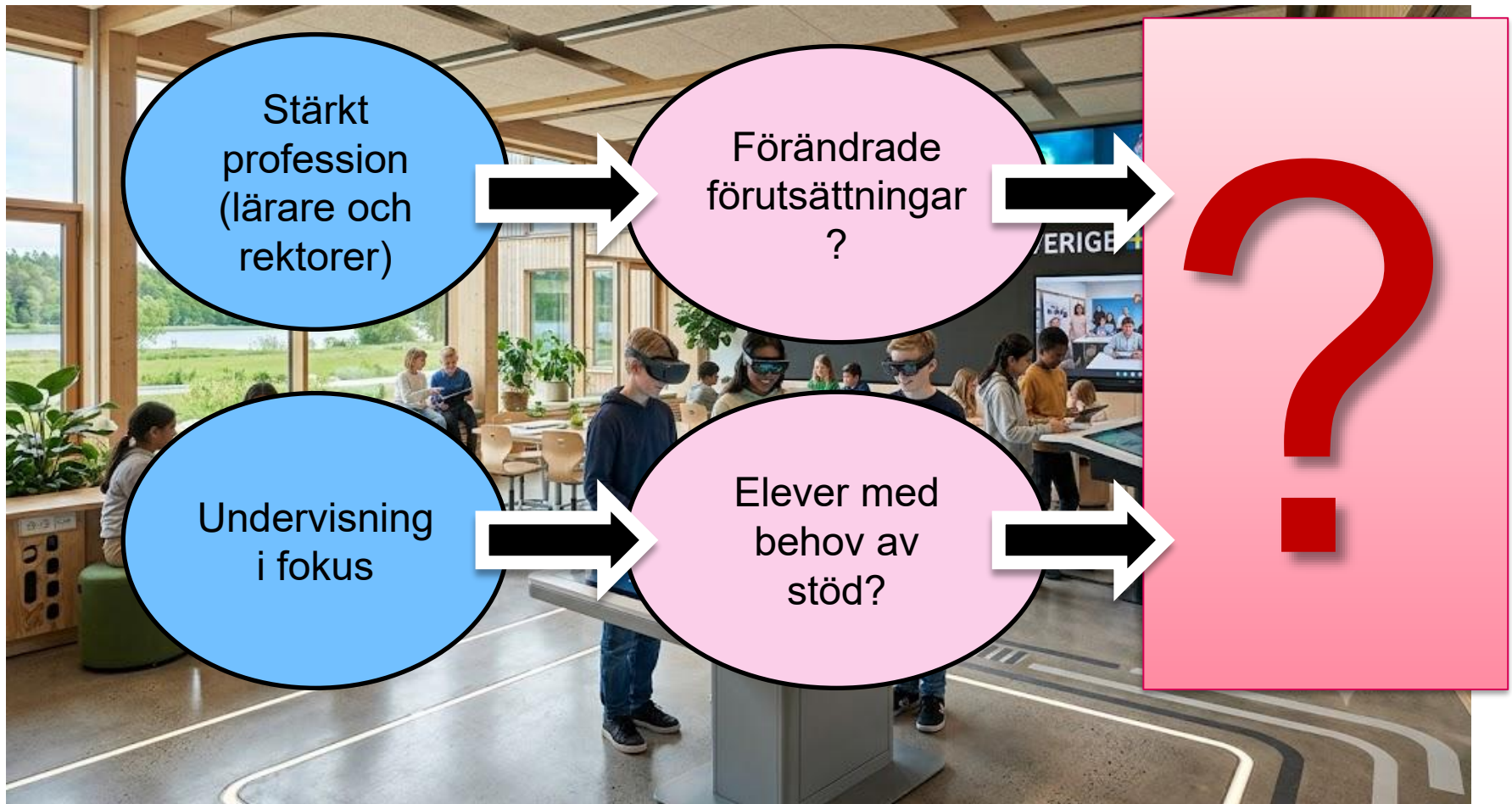
Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (gäller från 1 aug 2026)

- Disciplinära åtgärder
- Tillfällig omplacering av elev
 - Inom egen skolenhet, öka från 4 veckor till återstod av termin. Om kortare tid än 4 veckor kan åtgärden vara högst 4 veckor in på nästa termin
 - Utanför egen skolenhet, öka från 4 till 8 veckor. Plan ska upprättas för att stödja återgång tillbaka till egen skolenhet. Rektors ansvar. Samråd ska dock ske med mottagande rektor.
- Akutskola kan bedrivas på entreprenad (annan huvudman)
- Fler och längre avstängningar (Öka från 1 till 2 veckor samt utökas från 2 till 3 tillfällen per kalenderhalvår)
 - Rektor avgör tidpunkt och form för kompensationsundervisning

Bättre förutsättningar för trygghet och studiero i skolan (gäller från 1 aug 2026)

- Disciplinära åtgärder
- **Elever ska kunna nekas tillträde till skolan** (gäller högstadiet och gymnasiet)
- När är åtgärden tillämpbar?
- En elev ska kunna nekas tillträde till skolenheten om
 - en tillfällig placering vid en annan skolenhet eller på en annan plats inom huvudmannens organisation inte är tillräckligt ingripande för att tillförsäkra andra elever trygghet och studiero eller inte är möjlig att genomföra, och
 - det med hänsyn till andra elevers eller personals säkerhet finns synnerliga skäl för att neka eleven tillträde till skolenheten.
- Endast rektor. Skriftlig dokumentation. Elev och VH ska kunna yttra sig. Under 18 = samråd med socialtjänst innan beslut. Längd = återstod av en termin. Om kortare tid än 4 veckor kan åtgärden vara högst 4 veckor in på nästa termin.
- Elev ska få undervisning i form av fjärr- eller distansundervisning

Svensk skola fr o m höstterminen 2028 – en framtidsspaning

En stor utmaning

Anpassning till
den demografiska
utvecklingen

Reformer

Lokalt
utvecklings
arbete

DEGERFORS
KOMMUN

Dialog

Frågeställningar

- Hur skapar vi en "stark kunskapsskola" i Degerfors?
- Vad tycker du är viktigt att vi har med när vi utvecklar våra förskolor och skolor i kommunen?
- Annat?

DEGERFORS
KOMMUN

Kontakt

Karl-henrik.wickbom@degerfors.se

